

ภาควิชาพืชสวน
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

หญ้าอาหารสัตว์ และ หญ้าพื้นเมืองในประเทศไทย

สายนธ์ ทัดศรี

สารบัญ

คำนำ	หน้า
บทที่ 1 ความสำคัญของหญ้า	1
เป็นอาหารสำหรับสัตว์เคี้ยวเอื้อง	2
ช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ	3
เป็นไม้ประดับในสวน	3
เป็นหญ้าสนามเพื่อการพักผ่อน	4
บำบัดน้ำเสียและลดมีเทน	4
เอกสารอ้างอิง	6
บทที่ 2 รูปพรรณสัณฐานของหญ้าและการจำแนก	10
ระบบราก	10
ระบบลำต้น	11
ช่อดอก	17
ความแตกต่างระหว่างหญ้ากับพืชในตระกูลกกสามเหลี่ยมและกกกลม	21
การจำแนกหญ้า	22
ข้อแตกต่างทางสรีรวิทยาระหว่างหญ้าเขตร้อนกับหญ้าเขตหนาว	23
สกุลหญ้าที่สำคัญในประเทศไทย	23
เอกสารอ้างอิง	32
บทที่ 3 การเจริญเติบโตและการพัฒนาการของหญ้า	34
เมล็ดหญ้าและการงอกของหญ้า	34
การเจริญเติบโตและการพัฒนาของใบ	38
การเจริญเติบโตและการพัฒนาของลำต้น	41
การเจริญเติบโตและการพัฒนาของราก	43
การแตกกอของหญ้า	46
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการแตกกอ	47
เอกสารอ้างอิง	51
บทที่ 4 หญ้าอาหารสัตว์ที่นำเข้ามาศึกษาในประเทศไทย	53
กินนีธรรมดา (<i>Panicum maximum</i>) ✓	53
กินนีสีม่วง (<i>P. maximum</i>)	62
✓ กรีนแพนิก (<i>P. maximum</i> var. <i>trichoglume</i>)	71
ข้าวเดมาลา (<i>Tripsacum laxum</i>)	74
แกมบ้า (<i>Andropogon gayanus</i>)	76

ขจรจบดอกใหญ่ (<i>Pennisetum pedicellatum</i>)	79
ขจรจบดอกเล็ก (<i>P. polystachyus</i>)	83
ขจรจบดอกเหลือง (<i>P. setosum</i>)	85
/ ขน (<i>Bracharia mutica</i>)	87
ข้าวโพด (<i>Zea mays</i>)	94
ข้าวฟ่าง (<i>Sorghum bicolor</i>)	100
ไข่มุก (<i>Pennisetum americanum</i>)	104
จอห์นสัน (<i>Sorghum halepense</i>)	109
จิกแนลนอน (<i>Bracharia decumbens</i>)	111
จิกแนลตั้ง (<i>Bracharia brizantha</i>)	116
จิกแนลเลื้อย (<i>Bracharia humidicola</i>)	119
จูตาน (<i>Sorghum sudanense</i>)	121
ชอกันหรือหญ้าโคล้มบัส (<i>Sorghum alnum</i>)	124
ซีตาเรีย (<i>Setaria sphacelata</i>)	127
ซาบิ (<i>Urochloa nambicensis</i>)	136
บงกช (<i>Panicum antidotale</i>)	138
บาเบีย (<i>Panicum notatum</i>)	140
/ เนเปียร์ธรรมดา (<i>Pennisetum purpureum</i>)	141
เนเปียร์ม่วงเล็ก (<i>Pennisetum purpureum</i>)	150
เนเปียร์กระพริบมือ (<i>Pennisetum purpureum</i>)	157
เนเปียร์ไต้หวัน A25 (<i>Pennisetum purpureum</i>)	158
เนเปียร์ยักษ์ (<i>Pennisetum purpureum</i>)	160
เนเปียร์ลูกผสม (<i>Pennisetum purpureum</i>)	163
เนเปียร์เม็กซิกัน (<i>Pennisetum purpureum</i>)	165
เนเปียร์แทนกันซิม่า (<i>Pennisetum purpureum</i>)	166
บัพเพด (<i>Cenchrus ciliaris</i>)	168
/ โมลลัส (<i>Melinis minutiflora</i>)	172
มาการิการี (<i>Panicum coloratum</i>)	173
/ รัสเซีย หรือหญ้าคองโก (<i>Bracharia ruziziensis</i>)	174
โรต (<i>Chloris gayana</i>)	183
แพรง (<i>Cynodon dactylon</i>)	186
/ แพนโกล่า (<i>Digitaria eriantha</i>)	189
สตาร์ (<i>Cynodon plectostachyus</i>)	198
พาสพาลัมหรือหญ้าแคสซิส (<i>Paspalum dilatatum</i>)	200

พลีแคตูลัม (<i>Paspalum plicatulum</i>)	201
อะตราคัมหรืออุบลพาสพาลัม (<i>Paspalum atratum</i>)	203
เอกสารอ้างอิง	228
บทที่ 5 หญ้าพื้นเมืองในประเทศไทย	247
หญ้าสกุล Axonopus	249
หญ้าสกุล Brachiana	252
หญ้าสกุล Centotheca	261
หญ้าสกุล Cenchrus	262
หญ้าสกุล Chrysopogon	263
หญ้าสกุล Chloris	264
หญ้าสกุล Cyrtococcum	265
หญ้าสกุล Cynodon	267
หญ้าสกุล Dactyloctenium	268
หญ้าสกุล Dichanthium	270
หญ้าสกุล Digitaria	276
หญ้าสกุล Eleusine	279
หญ้าสกุล Echinochloa	281
หญ้าสกุล Eriochloa	282
หญ้าสกุล Hemathna	283
หญ้าสกุล Heteropogon	284
หญ้าสกุล Hymenachne	286
หญ้าสกุล Imperata	287
หญ้าสกุล Ischaemum	289
หญ้าสกุล Microstegium	290
หญ้าสกุล Melinis	291
หญ้าสกุล Panicum	292
หญ้าสกุล Paspalum	302
หญ้าสกุล Stenotaphrum	304
หญ้าสกุล Setaria	306
หญ้าสกุล Themeda	310
หญ้าสกุล Thysanolaena	311
หญ้าสกุล Vietnamosasa	313
เอกสารอ้างอิง	323
ดัชนี	328